Ασκήσεις – Κεφάλαιο 10

Αναλύσεις σεναρίων & διαταραχών.

1. Παρατηρείτε ότι σε σχέση με το προηγούμενο έτος τα επιτόκια στις ΗΠΑ έχουν μειωθεί. Ποια μεταβλητή θα εξετάζατε για να κρίνετε εάν η μείωση των επιτοκίων οφείλεται σε επεκτατική νομισματική πολιτική ή σε αύξηση του κινήτρου των νοικοκυριών για αποταμίευση;

2. Ο τίτλος του κατωτέρω άρθρου (*Καθημερινή*, 3 Νοεμβρίου 2002) προδιαθέτει για επιτάχυνση ή επιβράδυνση της παγκόσμιας οικονομίας;
   «Τέλος αντοχής για τον ήρωα – Αμερικανό καταναλωτή;
   Ο πλούτος των ακινήτων φαίνεται να εξαντλεί την προωθητική του δύναμη.»

3. Εξηγήστε τον κατωτέρω τίτλο από τους *Financial Times* (31 Μαΐου 2017):
   "US shoppers put economy back on course to lead global recovery"

4. Με βάση τον κατωτέρω τίτλο από την *Καθημερινή* (16 Νοεμβρίου 2017), θα περιμένατε ότι οι τιμές των κατοικιών στη Σουηδία αυξάνονταν ή μειώνονταν τον Νοέμβριο 2017;
   "Η αγορά κατοικίας βάζει φρένο στην αύξηση των σουηδικών επιτοκίων"

Συνθετότερες αναλύσεις: μεταβάλλοντας περισσότερες από μία εξωγενείς μεταβλητές.

5. **Ελλάδα 2010 – Η «παγίδα» του ευρώ.** Σχολιάζοντας τις τότε δυσκολίες της Ελλάδος (βλέπετε το ένθετο 10.17), ο καθηγητής Paul Krugman χαρακτήρισε τη συμμετοχή στο ευρώ «παγίδα». ("The Euro Trap", *The New York Times*, 30 Απριλίου 2010)

   α) Εξηγήστε αυτόν τον χαρακτηρισμό, εξετάζοντας εάν η προσπάθεια μειώσεως του ελλείμματος του προϋπολογισμού με συσταλτική δημοσιονομική πολιτική θα είχε μικρότερο κοινωνικό κόστος στην περίπτωση όπου η Ελλάδα, ή όποια άλλη χώρα βρισκόταν στη θέση της, δεν συμμετείχε στην ΟΝΕ και είχε την επιλογή να υποτιμήσει το νόμισμά της.

   β) Θα βοηθούσε την Ελλάδα η αύξηση των δημοσίων δαπανών χωρών, όπως η Γερμανία, οι οποίες δεν έχουν μεγάλα ελλείμματα του προϋπολογισμού και μεγάλο δημόσιο χρέος;

6. **Μείγμα οικονομικής πολιτικής.** Έστω ότι η κυβέρνηση θέλει να αλλάξει τη σύνθεση της εγχώριας ζητήσεως, *DD*, με στόχο να αυξηθούν οι επενδύσεις και να μειωθεί η ιδιωτική κατανάλωση, χωρίς όμως να αλλάξει το επίπεδο της παραγωγής. Βρείτε το απαιτούμενο μείγμα δημοσιονομικής και νομισματικής πολιτικής.

7. **Από τα μειονεκτήματα της κοινής νομισματικής πολιτικής.** Χρησιμοποιήστε το διάγραμμα του οικονομικού κύκλου σε συνδυασμό με τη λογική ανάλυση του υποδείγματος IS/LM για να εξηγήσετε

α) την εκτίμηση ότι η κοινή νομισματική πολιτική στην Ευρωζώνη θα έκανε τις οικονομίες των χωρών-μελών
   - ✓ περισσότερο συγχρονισμένες, δηλαδή, οι οικονομικοί τους κύκλοι να ευρίσκονται στην ίδια περίπου φάση, εάν κατά την είσοδο του Ευρώ ήταν ήδη συγχρονισμένες
   - ✓ ακόμη λιγότερο συγχρονισμένες εάν κατά την είσοδο του Ευρώ δεν ήταν συγχρονισμένες.[1]

β) την απροθυμία διαδοχικών κυβερνήσεων του ΗΒ να εισάγουν την χώρα στην ΟΝΕ με επιχείρημα τη μεγάλη ευαισθησία της καταναλώσεως στο επιτόκιο. Συγκεκριμένα, επικαλούντο ότι, λόγω του μεγάλου χρέους των νοικοκυριών, η κατανάλωση στο ΗΒ επηρεάζεται αρνητικά από το επιτόκιο. Ένεκα δε αυτής της ευαισθησίας οι οικονομικοί κύκλοι στο ΗΒ, εάν ήταν μέλος της ΟΝΕ, θα ήταν εντονότεροι από ό,τι στις υπόλοιπες χώρες-μέλη όπου το χρέος ήταν συγκριτικά χαμηλό.

8. **'Το παράδοξο της αποταμιεύσεως' ('The paradox of thrift').** Έχει παρατηρηθεί ότι σε περιόδους υφέσεως, τα υπερχρεωμένα νοικοκυριά αυξάνουν την αποταμίευσή τους ($\widetilde{C}\downarrow$).

   α) Χρησιμοποιήσατε το υπόδειγμα IS/LM για να δείξετε πως αυτή η εκ πρώτης όψεως συνετή συμπεριφορά, με στόχο να μειωθεί η υπερχρέωση, χειροτερεύει την ύφεση. Επιπλέον, μειώνει τη δυνατότητα ασκήσεως επεκτατικής δημοσιονομικής πολιτικής εάν και η κυβέρνηση έχει μεγάλο έλλειμμα του προϋπολογισμού.

   β) **…και οι επιπτώσεις στη διεθνή οικονομία.** Εάν αυτή η συμπεριφορά παρατηρηθεί σε μία μεγάλη χώρα, όπως οι ΗΠΑ, η παγκόσμια ανάπτυξη θα επιταχυνθεί ή θα επιβραδυνθεί;

9. Χρησιμοποιήστε το υπόδειγμα IS/LM για να εξηγήσετε την κάτωθι ανάλυση (από το άρθρο "Dancing in step", *The Economist*, 11 Νοεμβρίου 2004):

   «Οι ρυθμοί οικονομικής αναπτύξεως σε όλον τον κόσμο είναι σήμερα περισσότερο συσχετισμένοι από ποτέ… Αυτό οφείλεται σε δύο παράγοντες. Πρώτον, τα τελευταία χρόνια πολλές οικονομίες έχουν επηρεασθεί από κοινούς παράγοντες: την άνοδο και πτώση των μετοχών υψηλής τεχνολογίας, η οποία ακολουθήθηκε από ασυνήθιστα επεκτατική νομισματική πολιτική σχεδόν παντού. Δεύτερον, οι οικονομικοί κύκλοι των διαφόρων χωρών έχουν συγχρονισθεί περισσότερο καθώς η μεγαλύτερη ολοκλήρωση μέσω του εμπορίου, των επενδύσεων και των χρηματαγορών κάνει τις οικονομίες να κινούνται με μεγαλύτερο συγχρονισμό.»

10. **Λεπτές επιδράσεις, σύνθετες εξελίξεις.** Σε μία χώρα όπου οι επενδύσεις αυξάνονται όταν υποτιμάται το νόμισμά της (σκεφθείτε μία λογική εξήγηση), η υποτίμηση είναι σίγουρο ότι θα οδηγήσει σε βελτίωση του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών;

---

[1] Εμπνευσμένη από το άρθρο "Growing apart: The euro seems to have made European economies less, rather than more, synchronized", *The Economist*, 30 Σεπτεμβρίου 2004.